

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA
INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ

Informacja o postanowieniach Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Instalacji Fotowoltaicznej, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (DZ. U. 2015 r., poz. 1844)

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartość wykupu ubezpieczenia	§ 3, § 5-7 § 9, § 13 – 14, § 19, § 21-24
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 7-8, § 11, § 26

Spis treści

Postanowienia wstępne	4
Definicje	4
Przedmiot ubezpieczenia	6
Warunki ubezpieczenia	7
Zakres ubezpieczenia	7
Sumy ubezpieczenia i limity odpowiedzialności	7
Wyłączenia odpowiedzialności	7
Obowiązki Stron Umowy Ubezpieczenia	9
Sposób ustalania rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	10
Składka ubezpieczeniowa	11
Umowa ubezpieczenia	11
Początek i koniec odpowiedzialności	12
Rozwiązanie umowy ubezpieczenia	12
Postępowanie w przypadku szkody	12
Dokumenty niezbędne do wypłaty odszkodowania	13
Wypłata odszkodowania	13
Roszczenia regresowe	14
Reklamacje i Skargi	14
Postanowienia końcowe	14

Postanowienia wstępne
§ 1

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia Instalacji Fotowoltaicznych, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie w umowach ubezpieczenia zawieranych przez TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, zwane dalej „TUZ TUW”, z osobami fizycznymi, osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej oraz z osobami fizycznymi zwanymi dalej „Ubezpieczającymi”, a TUZ TUW.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek - na rachunek Ubezpieczonego, w takim przypadku postanowienia OWU odnoszące się do Ubezpieczającego stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego. Ubezpieczający zobowiązany jest do zapłacenia składki. Uprawnionym do otrzymania odszkodowania jest Ubezpieczony.
3. Ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo podniesienia zarzutów wobec Ubezpieczonego mających wpływ na jego odpowiedzialność, a przysługujących mu wobec Ubezpieczającego.
4. Za porozumieniem stron do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU oraz zmiany zawartej już umowy ubezpieczenia, pod warunkiem sporządzenia ich na piśmie pod rygorem nieważności.
5. Umowa ubezpieczenia zawierana na podstawie OWU obejmuje ochroną ubezpieczeniową wyłącznie zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia, na terenie Polski, o ile ich bezpośrednią przyczyną były zdarzenia ubezpieczeniowe.
6. W sprawach nieuregulowanych w OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie właściwe przepisy prawa polskiego, a w szczególności Kodeksu cywilnego i ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Definicje
§ 2

Przez użyte w niniejszych OWU pojęcia należy rozumieć:

1. **akcja ratownicza** – powodujące szkody działania podjęte w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, chociażby okazały się bezskuteczne;
2. **awaria** - nagłe, niespodziewane i niezależne od woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego zaprzestanie funkcjonowania lub nieprawidłowość działania instalacji fotowoltaicznej, wynikające z przyczyny wewnętrznej;
3. **bieżąca konserwacja** – czynności i działania polegające na prowadzeniu prac konserwacyjnych, wykonaniu okresowych przeglądów i kontroli zgodnie z przepisami Prawa budowlanego, innymi właściwymi przepisami prawa oraz zaleceniami producenta lub instalatora, niezbędne do utrzymania instalacji fotowoltaicznej w należyтым stanie technicznym:
  - a) dokonywanie okresowych przeglądów instalacji w budynku lub budowli (w tym przewodów kominowych), do których przytwierdzona jest instalacja fotowoltaiczna, które są udokumentowane protokołem, rachunkiem lub paragonem,
  - b) naprawa, konserwacja lub wymiana wadliwych elementów instalacji fotowoltaicznych, w tym wykonywanie czynności konserwacyjnych zaleconych przez producenta oraz instalatora;
  - c) naprawa i konserwacja budynków i budowli, do których przytwierdzona jest instalacja fotowoltaiczna, oraz likwidacja przyczyny ich uszkodzeń,
4. **budowla** - niebędący budynkiem i trwale związany z gruntem obiekt budowlany, niebędący w stadium budowy, z wyłączeniem namiotów, hal namiotowych, parasoli i kontenerów, znajdujący się w miejscu ubezpieczenia, na którym zainstalowany jest przedmiot ubezpieczenia;
5. **budowa** – proces wznoszenia nowego budynku lub mieszkania zgodnie z przepisami Prawa budowlanego, a także odbudowa, rozbudowa, przebudowa lub nadbudowa istniejącego budynku lub mieszkania, przy czym przyjmują się, że:
  - a) rozpoczęcie budowy następuje z chwilą podjęcia prac przygotowawczych na terenie budowy, w szczególności wytyczenia geodezyjnego budynku w terenie, wykonania niwelacji terenu, zagospodarowania terenu budowy wraz z budową tymczasowych obiektów, wykonania przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy;
  - b) zakończenie budowy następuje w chwili uzyskania pozwolenia na użytkowanie budynku albo faktycznego zamieszkania w budynku mieszkalnym po uzyskaniu wszystkich, wymaganych przepisami prawa, odbiorów częściowych w zależności od tego, które nastąpi wcześniej;
6. **budynek** – obiekt budowlany niebędący w stadium budowy, trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiadający fundamenty i dach, na którego dachu lub elewacji zainstalowana jest instalacja fotowoltaiczna;
7. **czyste straty finansowe** – szkody niewynikające bezpośrednio ze szkód w instalacji fotowoltaicznej;
8. **deszcz nawalny** – deszcz o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW); przy braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji z IMGW wystąpienie deszczu nawalnego stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania;
9. **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie (w tym umieszczenie graffiti) instalacji fotowoltaicznej przez osoby trzecie, tj. osoby inne niż Ubezpieczający lub Ubezpieczony oraz jego osoby bliskie, w tym w związku z usiłowaniem lub popełnieniem kradzieży z włamaniem lub rabunku, z wyłączeniem zniszczenia lub uszkodzenia mienia, które uległo zaborowi w celu jego przywłaszczenia;
10. **dym i sadza** – produkty niepełnego spalania ciał stałych, cieczy lub gazu, które powstały w wyniku:
  - a) spalania i wydobywania się z urządzeń znajdujących się w miejscu ubezpieczenia, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi oraz przy sprawnym działaniu urządzeń wentylacyjnych,
  - b) pożaru, wybuchu, niezależnie od miejsca jego powstania;
11. **franszyza integralna** – kwota do wartości której TUZ TUW nie odpowiada za powstałą szkodę;
12. **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
13. **graffiti** - napisy, rysunki lub symbole umieszczane wbrew woli Ubezpieczonego i w sposób niezgodny z przepisami prawa na instalacji fotowoltaicznej, a także ich zabrudzenie farbą;
14. **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa wytworzona przez statek powietrzny poruszający się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
15. **instalacja fotowoltaiczna** - zespół paneli fotowoltaicznych wraz z wyposażeniem oraz infrastrukturą niezbędną do wprowadzenia wyprodukowanej energii elektrycznej do sieci energetycznej lub sieci Ubezpieczonego (konstrukcja montażowa i wsporcze, przetworniki prądu przemiennego - inwerter, urządzenia ochrony przeciwprzepięciowej i odgromowej, kompletne okablowanie wewnętrzne, mierniki służące do pomiaru energii wytworzonej przez instalację fotowoltaiczną oraz energii dostarczanej i odbieranej z sieci, przemiennie-prądowe);
16. **Klient** - to:
  - a) osoba prawna,
  - b) spółka nieposiadająca osobowości prawnej,
  - c) osoba fizyczna będąca Ubezpieczającym, Ubezpieczonym,

uposażonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia;

17. **kradzież z włamaniem** – zabór w celu przywłaszczenia instalacji fotowoltaicznej lub jej części znajdującej się w budynku, którego sprawca dokonał albo usiłował dokonać po pokonaniu – przy użyciu siły lub narzędzi – istniejących zabezpieczeń lub zamocowań także po otwarciu zabezpieczeń kluczem lub innym urządzeniem otwierającym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku;
18. **kradzież zwykła** – zabór w celu przywłaszczenia instalacji fotowoltaicznej lub jej części:
  - 1) przytwierdzonej do budynku lub budowli,
  - 2) trwale związanej z gruntem,
 Konieczne jest przy tym, aby sprawca pozostawił w miejscu ubezpieczenia ślady po zaborze instalacji fotowoltaicznej lub jej części, które stanowią będą środki dowodowe uznane przez Policję lub inne organa prowadzące dochodzenie lub śledztwo;
19. **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, błota, skał lub kamieni na terenach górskich lub falistych;
20. **miejsce ubezpieczenia** - miejsce na terenie Polski wskazane w umowie ubezpieczenia, oznaczone adresem lub numerem działki i wskazaniem miejscowości, pod którym znajduje się ubezpieczona instalacja fotowoltaiczna;
21. **mieszkanie** - samodzielny lokal mieszkalny, wydzielony trwałymi przegrodami budowlanymi w budynku wielorodzinnym, który razem z pomieszczeniami przynależnymi, garażem znajdującym się w tym samym budynku/hali garażowej służy do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych;
22. **napór śniegu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczoną instalację fotowoltaiczną oraz przewrócenie się mienia sąsiadującego na ubezpieczoną instalację fotowoltaiczną na skutek bezpośredniego działania śniegu lub lodu, które spowodowało zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonej instalacji fotowoltaicznej;
23. **osoby bliskie** – osoba fizyczna, członek najbliższej rodziny Ubezpieczonego tj. współmałżonek, rodzeństwo, wstępni, zstępni, ojczym, macocha, pasierb, pasierbica, teść, teściowa, zięć, synowa lub osoby pozostające w stosunku przysposobienia, partner życiowy;
24. **osoby trzecie** - osoby inne niż Ubezpieczony, Ubezpieczający lub osoby bliskie;
25. **osunięcie się ziemi** – niespodowodane działalnością ludzką zsuwanie się ziemi po stoku;
26. **pęknięcia mrozowe** - spowodowane mrozem pęknięcia znajdujących się wewnątrz budynku lub mieszkania:
  - a) spłuczek, syfonów, armatury sanitarnej, urządzeń kąpielowych, umywałek, spłuczek, wodomierzy, kotłów, bojlerów,
  - b) instalacji – ciepłej (grzewczej), wodnej, kanalizacyjnej (sanitarnej), instalacji klimatyzacyjnej, instalacji tryskaczowej lub gaśniczej, a także wyciek wody lub innej cieczy, również w postaci pary, która powstała na skutek pęknięcia mrozowego, pod warunkiem, że cały budynek lub mieszkanie były nieprzerwanie ogrzewane przy użyciu instalacji centralnego ogrzewania lub w każdym pomieszczeniu zapewniono indywidualne ogrzewanie każdego pomieszczenia, gdy temperatura powietrza spadnie poniżej 0 (zero) stopni Celsjusza;
27. **pomieszczenie przynależne** – pomieszczenie wydzielone trwałymi przegrodami budowlanymi należące do wyłącznego użytku Ubezpieczonego, które stanowi część składową mieszkania, nawet jeżeli dane pomieszczenie nie przylega bezpośrednio do mieszkania, ale znajduje się w tym samym budynku wielorodzinnym co mieszkanie: piwnica, komórka, strych, pomieszczenie gospodarcze, garaż; pomieszczeniem przynależnym nie jest miejsce parkingowe oraz zabudowany korytarz;

w przypadku budynku mieszkalnego jest to pomieszczenie przylegające bezpośrednio do budynku mieszkalnego, z którego nie ma przejścia do części mieszkalnej;
28. **powódź** - zalanie terenu w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących, naturalnych lub sztucznych zbiornikach wód, na skutek:
  - a) nadmiernych opadów atmosferycznych,
  - b) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górzystych lub pofalowanych,
  - c) topnienia kry lodowej,
  - d) tworzenia się zatorów lodowych w korytach wód płynących,
  - e) sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych;
29. **pożar** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
30. **przepięcie** – gwałtowna zmiana napięcia w sieci elektrycznej lub elektronicznej, w tym będąca skutkiem pośredniego wyładowania atmosferycznego powodująca uszkodzenie instalacji fotowoltaicznej;
31. **rabunek** - zabór mienia przy użyciu lub groźbie natychmiastowego użycia przemocy fizycznej wobec Ubezpieczonego albo doprowadzeniu Ubezpieczonego do stanu nieprzytomności lub bezbronności;
32. **reklamacja** - wystąpienie skierowane do TUZTUW przez Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez TUZTUW;
33. **silny wiatr** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s ustalonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW), którego działanie wyrządza masowe szkody tj. szkody o dużej skali i natężeniu nie tylko w miejscu ubezpieczenia ale również w okolicach miejsca ubezpieczenia, a w przypadku braku opinii IMGW wystąpienie silnego wiatru stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania;
34. **skarga** - wystąpienie skierowane przez Klienta, z wyłączeniem spraw objętych zakresem podmiotowym i przedmiotowym zarezerwowanym dla reklamacji, dotyczące zaniedbań, uchybień czy też nienależytego wykonania obowiązków przez jednostki organizacyjne TUZTUW lub agentów ubezpieczeniowych, z którymi współpracuje TUZTUW;
35. **stan nietrzeźwości** – stan, w którym stężenie alkoholu we krwi wynosi powyżej 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość albo obecność alkoholu w wydychanym powietrzu wynosi powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³ albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość;
36. **stan po użyciu alkoholu** - stan, w którym zawartość alkoholu we krwi wynosi lub prowadzi do stężenia od 0,2 – 0,5 promila albo obecność alkoholu w wydychanym powietrzu wynosi od 0,1 do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³;
37. **szkoda** – w ubezpieczeniu:
  - a) instalacji fotowoltaicznej jest to utrata zniszczenie bądź ubytek wartości instalacji fotowoltaicznej spowodowany przez zdarzenie ubezpieczeniowe,
  - b) przerwy lub starty w produkcji energii elektrycznej to strata finansowa ubezpieczonego spowodowana wystąpieniem przerwy w produkcji energii elektrycznej wywołanej w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego, w którego następstwie ubezpieczona instalacja fotowoltaiczna uległa uszkodzeniu, zniszczeniu bądź utracie;
38. **szkoda całkowita** – w ubezpieczeniu instalacji fotowoltaicznej szkodę uważa się za całkowitą, jeżeli koszt odtworzenia utraconej, zniszczonej lub uszkodzonej instalacji fotowoltaicznej lub jej przywrócenie do stanu sprzed szkody, pomniejszony o wartość pozostałości po szkodzie, jest wyższy niż wartość odtworzeniowa całej instalacji fotowoltaicznej, bezpośrednio przed wystąpieniem szkody;
39. **szkoda częściowa** - w ubezpieczeniu instalacji fotowoltaicznej szkodę

- uważa się za częściową, jeżeli koszt odtworzenia utraconej, zniszczonej lub uszkodzonej instalacji fotowoltaicznej lub jej przywrócenie do stanu sprzed szkody, pomniejszony o wartość pozostałości po szkodzie, jest nie wyższy niż wartość odtworzeniowa całej instalacji fotowoltaicznej bezpośrednio przed wystąpieniem szkody;
40. **terroryzm** - nielegalne działanie lub akcja organizowana z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych lub społecznych, indywidualna lub grupowa, prowadzona przez osoby działające samodzielnie lub na rzecz, bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji lub rządu, skierowana przeciwko osobom, mieniu lub społeczeństwu mająca na celu wywarcie wpływu na rząd, wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego przy użyciu przemocy bądź groźby użycia przemocy;
41. **trzęsienie ziemi** - naturalne, gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;
42. **Ubezpieczający** - podmiot zawierający umowę ubezpieczenia zobowiązany do opłacenia składki ubezpieczeniowej.
43. **Ubezpieczony** - osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej będąca właścicielem lub współwłaścicielem instalacji fotowoltaicznej, na której rachunek została zawarta umowa ubezpieczenia;
44. **uderzenie pioruna** - bezpośrednie wyładowanie atmosferyczne na ubezpieczonej instalację fotowoltaiczną, pozostawiające ślady tego zdarzenia (w szczególności stopienie, osmalenie);
45. **upadek przedmiotu** - przewrócenie się budynku, dźwigu, komina, latarni, maszty, słupa energetycznego, rosnących drzew lub ich części na ubezpieczonej instalację fotowoltaiczną, niewywołane działalnością człowieka;
46. **upadek statku powietrznego** - katastrofa albo przymusowe lądowanie statku powietrznego lub obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego przez niego ładunku;
47. **wartość odtworzeniowa** - wartość odpowiadająca kosztom wymiany utraconej, zniszczonej albo uszkodzonej instalacji fotowoltaicznej na nową tego samego typu i tych samych lub w przypadku kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, z uwzględnieniem kosztów transportu, montażu, o ile koszty te uwzględnia się w cenie nabycia;
48. **wody podziemne** - wody zalegające na różnych głębokościach pod powierzchnią ziemi (w tym wody gruntowe i wody przypowierzchniowe);
49. **wybuch** - gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się (eksplozja); w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników; warunkiem uznania szkody za spowodowaną wybuchem jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdzieleniu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane wybuchem uważa się też szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
50. **zalanie** - bezpośrednie działanie wody, pary lub innych cieczy na instalację fotowoltaiczną, na skutek:
- awarii prawidłowo wykonanych i konserwowanych instalacji oraz urządzeń sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, klimatyzacyjnej, grzewczej, pomp wodnych, słonecznego układu ogrzewania wody, przeciwpożarowej, przy czym przez awarię rozumie się nagłe, samoistne pęknięcie bądź rozszczelnienie,
  - rozbicia, stłuczenia, pęknięcia akwarium lub awarii jego urządzeń,
  - cofnięciu się wody lub ścieków z instalacji kanalizacyjnej, znajdującej się wewnątrz budynku lub mieszkania,
  - nieumyślnym pozostawieniu otwartych kranów lub innych zaworów zamontowanych na instalacji wodnej, kanalizacyjnej lub grzewczej, w sytuacji udokumentowanej przerwy w dopływie wody,
  - zalaniu wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych oraz zalaniu wodą lub innym płynem, który wydostał się z lokalu użytkowanego przez osoby trzecie lub w wyniku akcji ratowniczej,
  - samoczynnego uruchomienia się automatycznych instalacji tryskaczowej i gaśniczej,
  - przerwy w dopływie prądu, awarii lub uszkodzenia urządzeń gospodarstwa domowego (pralki, wirówki, zmywarki, suszarki, urządzeń chłodniczych),
  - pęknięć mrozowych;
51. **zamek wielozastawkowy** - zamek, do którego klucz posiada w łopatkę więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do trzonu;
52. **zamek wielopunktowy** - zamek powodujący ryglowanie skrzydła drzwi w ościeżnicy w kilku miejscach;
53. **zamek mechaniczno-elektroniczny** - zamek, uruchamiany przy zastosowaniu systemu elektronicznego;
54. **zapadanie się ziemi** - obniżenie terenu z powodu zaważenia się naturalnych, podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie, niespowodowane działalnością ludzką;
55. **zdarzenie** - niezależne od woli Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym powodujące szkodę;
56. **zdarzenie ubezpieczeniowe** - zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową:
- dewastacja,
  - deszcz nawalny,
  - dym i sadza,
  - wybuch,
  - grad,
  - huk ponadźwiękowy,
  - lawina,
  - pożar,
  - kradzież zwykła,
  - kradzież z włamaniem,
  - osunięcie się ziemi,
  - przepięcie,
  - rabunek,
  - uderzenie pioruna,
  - silny wiatr,
  - napór śniegu,
  - trzęsienie ziemi,
  - uderzenie pojazdu,
  - upadek przedmiotu,
  - upadek statku powietrznego,
  - zalanie,
  - zapadanie się ziemi.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 3

- Z zastrzeżeniem § 4, przedmiotem ubezpieczenia może być instalacja fotowoltaiczna znajdująca się w miejscu ubezpieczenia oraz będąca przedmiotem własności (współwłasności) Ubezpieczonego albo będące w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego oraz ryzyko wystąpienia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej w okresie ubezpieczenia w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego, za które TUZ TUW ponosi odpowiedzialność.
- Przedmiot ubezpieczenia wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.

Warunki ubezpieczenia
§ 4

Ochroną ubezpieczeniową może być objęta instalacja fotowoltaiczna, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest kompletna i gotowa do pracy, tj. po pozytywnym zakończeniu testów próbnych i rozruchu może zostać uruchomiona lub jest uruchomiona, zgodnie z wymaganą dokumentacją potwierdzającą gotowość do użycia,
- 2) jest trwale związana z gruntem lub przytwierdzona do budynku, budowli których ściany nie są wykonane z folii, plandeki oraz pokrycie dachowe nie jest wykonane z materiałów: drewnianych gontów, trzciny, słomy lub tworzywa sztucznego.

Zakres ubezpieczenia
§ 5

1. W ubezpieczeniu Instalacji fotowoltaicznej, TUZ TUW odpowiada za szkodę powstałą wskutek zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia.
2. W ubezpieczeniu o którym mowa w ust. 1, w granicach sumy ubezpieczenia Ubezpieczyciel odpowiada również za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w skutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniem ubezpieczeniowym.
3. W ubezpieczeniu o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialnością TUZ TUW objęte są również koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody, w tym koszty rozbiórki i demontażu zniszczonych lub uszkodzonych elementów instalacji fotowoltaicznej, koszty wywozu, składowania i utylizacji, koszty robót towarzyszących: robót ziemnych, tynkowania, robót murarskich, wykonania połączeń wypustowych.

§ 6

1. W ubezpieczeniu ryzyka wystąpienia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej, TUZ TUW odpowiada za stratę finansową ubezpieczonego spowodowaną wystąpieniem straty w produkcji energii elektrycznej wskutek szkody, za którą TUZ TUW ponosi odpowiedzialność w ubezpieczeniu instalacji fotowoltaicznej.
2. W ubezpieczeniu, o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialnością TUZ TUW objęta jest strata finansowa przypadająca za okres od dnia rozpoczęcia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej do dnia wznowienia działania ubezpieczonej instalacji fotowoltaicznej, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
3. Za dzień rozpoczęcia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej, o którym mowa w ust. 2, przyjmuje się dzień faktycznego wystąpienia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej. Za dzień wznowienia działania instalacji fotowoltaicznej, o którym mowa w ust. 2, przyjmuje się dzień, w którym podjęto działalność w pełnym zakresie.
4. Okres przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej, za który TUZ TUW ponosi odpowiedzialność nie może być dłuższy niż 60 dni kalendarzowych i określony jest dla wszystkich przerw, niezależnie od faktycznego okresu ich trwania.

Sumy ubezpieczenia i limity odpowiedzialności
§ 7

1. W ubezpieczeniu instalacji fotowoltaicznej sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia jest wartość odtworzeniowa instalacji fotowoltaicznej.
2. Suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu instalacji fotowoltaicznej wskazana jest w dokumencie ubezpieczenia. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu instalacji fotowoltaicznej wskazana jest w certyfikacie potwierdzającym

ochronę ubezpieczenia i dotyczy jednego Ubezpieczonego.

3. Suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu ryzyka wystąpienia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej, o którym mowa w § 6 wynosi 1 000 zł.
4. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności TUZ TUW.
5. Limit odpowiedzialności dla kosztów określonych w § 5 ust. 3 wynosi 10% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1.
6. Suma ubezpieczenia określona w ust. 1 ustalona jest na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe zaistniałe w 12 miesięcznym okresie ubezpieczenia i jest każdorazowo pomniejszana o wypłacone odszkodowanie.
7. Suma ubezpieczenia określona w ust. 3 ustalona jest na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe zaistniałe w 12 miesięcznym okresie ubezpieczenia i jest każdorazowo pomniejszana o wypłacone odszkodowanie.
8. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania, na wniosek Ubezpieczającego możliwe jest uzupełnienie sumy ubezpieczenia.
9. W granicach sumy ubezpieczenia określonej w ust. 1, TUZ TUW wprowadza limit odpowiedzialności dla zdarzeń ubezpieczeniowych polegających na:
  - 1) kradzieży zwykłej, jeżeli polegają ona na kradzież instalacji fotowoltaicznej lub jej części trwale związanej z gruntem lub znajdującej się na budowlu – do 60% sumy ubezpieczenia,,
  - 2) przepięciu – do 50% sumy ubezpieczenia,
  - 3) dewastacji – do 30% sumy ubezpieczenia maksymalnie do 30 000 zł.
10. W granicach sumy ubezpieczenia określonej w ust. 1, TUZ TUW zwraca udokumentowane i uzasadnione koszty, które zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, w celu ratowania ubezpieczonej instalacji fotowoltaicznej oraz zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.

Wyłączenia odpowiedzialności
§ 8

1. TUZ TUW nie odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego oraz osoby z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
2. TUZ TUW nie odpowiada za szkody będące następstwem:
  - 1) działań wojennych, stanu wojennego, rebelii, rewolucji, powstania, wojkowego lub cywilnego zamachu stanu, stanu wyjątkowego, wszelkiego rodzaju zamieszek lub rozruchów, lokautów, strajków, niepokojów społecznych, a także nacjonalizacji lub przetrzymywania mienia przez władzę uprawnioną lub uzurpowaną;
  - 2) sabotażu i aktów terroryzmu, rozumianych jako wszelkiego rodzaju działania indywidualne lub grupowe skierowane przeciwko ludności lub mieniu w celu wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności, dezorganizacji życia publicznego, transportu publicznego, działalności zakładów usługowych lub wytwórczych – dla osiągnięcia skutków ekonomicznych, politycznych lub społecznych;
  - 3) zarekwirowania, konfiskaty, zajęcia, przetrzymywania, zniszczenia lub uszkodzenia mienia z nakazu właściwych organów administracyjnych lub sądowych danego państwa;
  - 4) działania energii jądrowej, promieniowania jonizującego, zanieczyszczenia lub skażenia radioaktywnego, promieni laserowych i maserowych oraz pola magnetycznego i elektromagnetycznego, działania materiałów rozszczepialnych;
  - 5) usiłowania popełnienia lub popełnienia przestępstwa przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby bliskie Ubezpieczającego/Ubezpieczonego;
  - 6) przepięcia jeżeli instalacja fotowoltaiczna nie posiada zabezpieczeń przeciwprzepięciowych.

3. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody wyrządzone przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, osoby bliskie Ubezpieczającego/Ubezpieczonego albo osoby, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym:
- 1) w stanie nietrzeźwości;
  - 2) w stanie po użyciu alkoholu, o ile szkoda była skutkiem wypadku spowodowanego przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub inne osoby objęte ubezpieczeniem lub kolizji na drodze publicznej (w rozumieniu przepisów ustawy o drogach publicznych);
  - 3) w stanie po zażyciu narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych (w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii); o ile zdarzenie jest następstwem pozostawania przez Ubezpieczającego lub wyżej wymienione osoby w stanach opisanych odpowiednio w pkt 1-3 i stan ten miał wpływ na powstanie lub rozmiar szkody.
4. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
- 1) górnicze w rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego;
  - 2) w mieniu skonfiskowanym, zajęтым lub zarekwirowanym na mocy prawomocnego orzeczenia sądu lub decyzji organów władzy państwowej albo samorządowej;
  - 3) powstałe w okresie gwarancyjnym dotyczącym ubezpieczonego mienia i pokrywane przez producenta lub sprzedawcę oraz takie, za które na podstawie obowiązujących przepisów odpowiedzialne są osoby trzecie, takie jak: dostawcy, wytwórcy, sprzedawcy, przewoźnicy, spedytorzy, projektanci lub wykonawcy;
  - 4) wyrządzone przez pojazdy mechaniczne będące w posiadaniu Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub eksploatowane przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby, za które Ubezpieczający, Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność; powstałe w wyniku uderzenia pojazdu, który wykorzystywany był w związku z prowadzoną budową w miejscu ubezpieczenia;
  - 5) w postaci utraty zysków przez Ubezpieczonego oraz poniesienia strat wynikających z niemożności zrealizowania przez Ubezpieczonego, w związku z zajęciem zdarzenia ubezpieczeniowego, zobowiązań lub umów.
5. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są szkody powstałe wskutek:
- 1) wykorzystywania instalacji fotowoltaicznej niezgodnie z jej przeznaczeniem wskazanym przez producenta;
  - 2) utraty instalacji fotowoltaicznej lub jej części w miejscu ubezpieczenia w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego innego niż określone w § 2 pkt. 56;
  - 3) oddziaływania wilgoci lub niskich temperatur (w tym pęknięcia w wyniku przemarzania) na instalację fotowoltaiczną; przemarzania ścian i elementów konstrukcyjnych budynków, mieszkania, budowli;
  - 4) zawilgocenia spowodowanego niewłaściwą wentylacją pomieszczeń, w tym również skraplania się wody na rurach i innych elementach instalacji wodnych lub skraplania się wilgoci na ścianach;
  - 5) przedostania się opadów atmosferycznych przez niewłaściwie zamknięte oraz niedomknięte okna, drzwi zewnętrzne i inne otwory, chyba że otwory te powstały w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego;
  - 6) powodzi;
  - 7) powstałe w wyniku zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych, jeśli przyczyną powstania szkody był nienależyty stan techniczny dachu, ścian, balkonów, tarasów, rynien (w tym zapchania rynny), rur spustowych, brakiem bieżącej konserwacji otworów okiennych, drzwiowych, dachowych lub innych elementów budynku i stałych elementów, jeżeli konserwacja tych elementów budynku należała do obowiązków Ubezpieczonego lub jeżeli wiedząc o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie nie występował pisemnie do właściciela lub administratora budynku z żądaniem ich usunięcia;
  - 8) przenikania wód podziemnych lub cofnięcia się wody lub ścieków z urządzeń kanalizacyjnych w wyniku podniesienia poziomu wód podziemnych z wyjątkiem sytuacji, gdy było to następstwem deszczu nawalnego;
  - 9) spiętrzenia wody spowodowanego niedostateczną drożnością kanalizacji spowodowaną zaniedbaniem Ubezpieczonego;
  - 10) stopniowego lub długotrwałego oddziaływania czynnika naturalnego, temperatury, gazów, wody, oparów lub wilgoci, ścieków, czynnika chemicznego, mechanicznego, elektrycznego lub elektromagnetycznego;
  - 11) eksploatacji górniczej podziemnej lub naziemnej, prowadzenia robót ziemnych lub obniżenia się zwierciadła wód podziemnych, zapadania się ziemi, gdy są to szkody górnicze, w rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego;
  - 12) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi na skutek działania człowieka w tym wszelkiego rodzaju prac ziemnych, wykopów, przekopów, prowadzenia remontu, budowy;
  - 13) upadku drzewa wskutek błędów pielęgnacyjnych, wycinania, przycinania bądź starości drzewa, jeżeli obowiązek pielęgnacji lub usunięcia spoczywa na Ubezpieczonym;
  - 14) upadku masztu wskutek zaniedbań konserwacyjnych i technicznych, jeżeli obowiązek konserwacji lub kontroli technicznej spoczywa na Ubezpieczonym;
  - 15) posiadania lub używania materiałów wybuchowych, petard, środków pirotechnicznych i innych podobnie działających; wybuchu wywołanego przez Ubezpieczonego w celach produkcyjnych; wybuchu w silniku, gdy wybuch związany jest z jego naturalną funkcją;
  - 16) nieprzestrzegania przez Ubezpieczonego przepisów powszechnie obowiązującego prawa, tj. w szczególności prawa budowlanego, przepisów przeciwpożarowych, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych, o utrzymywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, niewykonania przez Ubezpieczonego przeglądów technicznych, badań okresowych, bieżącej konserwacji lub czynności, do wykonania których Ubezpieczony jest zobowiązany przepisami powszechnie obowiązującego prawa, o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody, a także niestosowania się do decyzji i zaleceń wydanych w tych sprawach przez właściwe władze;
  - 17) kradzieży z włamaniem, jeżeli była dokonana w budynku, mieszkaniu, pomieszczeniu przynależnym nie zabezpieczonym, lub zabezpieczonym niezgodnie z wymogami określonymi § 9 ust. 2, lub wymagane zabezpieczenia przeciwkradzieżowe nie zostały uruchomione lub były niesprawne, chyba że brak tych zabezpieczeń, ich unieruchomienie lub niesprawność nie miały wpływu na powstanie szkody lub jej rozmiar;
  - 18) błędów w sztuce budowlanej, błędów projektu, błędów montażowych, błędów konstrukcyjnych, wad konstrukcji lub niewłaściwego wykonania, wad technologicznych bądź materiałowych, wad ukrytych, zastosowaniu nieprawidłowego bądź wadliwego materiału, niewłaściwego usunięcia awarii mechanicznych lub elektrycznych;
  - 19) będące następstwem awarii ubezpieczonej instalacji fotowoltaicznej;
  - 20) długotrwałego, naturalnego osuwania się, osiadania i przemieszczania się gruntu, erozji morskiej albo rzecznej, bądź powstałe na skutek długotrwałego działania wibracji i drgań również spowodowanych ruchem pojazdów lądowych, podziemnych lub powietrznych;
  - 21) deformowania (np. wyginania), osiadania, pęknięcia budynku, budowli lub ich części, zapadnięcia się, wyniesienia, spękania, skurczenia lub ekspansją elementów konstrukcji budynków lub budowli takich jak:

fundamenty, ściany, podłogi, sufity;

- 22) montażu, wymiany lub demontażu instalacji fotowoltaicznej lub jej części;
  - 23) stopniowo postępującego pogarszania naturalnych właściwości instalacji fotowoltaicznej, naturalnego zużycia w trakcie jego użytkowania przedmiotu ubezpieczenia lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalnym użytkowaniem lub myciem, konserwacją mienia, a także szkody o charakterze wyłącznie estetycznym (takie jak ścieranie, zabrudzenie, zadrapanie, odbarwienie, poplamienie, pobrudzenie, pomalowanie, porysowanie, wyszczerbienie, zabrudzenie odchodami zwierząt oraz błota pośniewowego);
  - 24) wynikające z korozji, erozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych, kamienia kotłowego;
  - 25) osmolenia lub sadzy powstałych w wyniku przygotowywania posiłków lub eksploatacji kominków i pieca; zabrudzenia, zadymienia, osmolenia, przypalenia, wypalenia niezwiązanego z: pożarem, uderzeniem pioruna, przepięciem lub wybuchem;
  - 26) działania zwierząt;
  - 27) skażenia, zanieczyszczenia w tym zanieczyszczenia środowiska przez Ubezpieczonego, nagromadzenia osadów, uszkodzenia odpadami przemysłowymi albo zanieczyszczeniami emitowanymi do otoczenia;
  - 28) braku dostawy lub dostawy o niewłaściwych parametrach wody, gazu, elektryczności, energii lub paliwa, za wyjątkiem sytuacji, gdy dostawa o niewłaściwych parametrach spowoduje zalanie, przepięcie, wybuch, pożar;
  - 29) dewastacji spowodowanej przez osoby trzecie, które za przyzwoleniem Ubezpieczonego przebywały na terenie miejsca ubezpieczenia lub w budynku, mieszkaniu na/w którym zainstalowana jest instalacja fotowoltaiczna;
6. Ubezpieczeniem nie są objęte wszelkiego rodzaju nośniki danych, a także elementy i materiały, które zgodnie z zaleceniami producenta, czy też ze względu na ich przeznaczenie i standardowe warunki pracy wymagają okresowej wymiany lub szybko się zużywają.
7. W ubezpieczeniu ryzyka wystąpienia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej odpowiedzialność TUZ TUW jest wyłączona, gdy:
- 1) decyzja wydana na podstawie obowiązujących przepisów prawa uniemożliwia lub opóźnia odbudowę zniszczonych lub uszkodzonych elementów instalacji fotowoltaicznej przy czym TUZ TUW ponosi odpowiedzialność w okresie do uprawomocnienia się tej decyzji;
  - 2) spowodowana jest przeglądem, konserwacją, pracami remontowymi niezwiązanymi ze zdarzeniem ubezpieczeniowym;
  - 3) Ubezpieczony z obiektywnych przyczyn nie jest w stanie odtworzyć w terminie maksymalnie do 60 dni od daty zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego utraconej, zniszczonej lub uszkodzonej instalacji fotowoltaicznej wskutek braku wystarczających środków finansowych ubezpieczonego niezbędnych do odtworzenia utraconej, zniszczonej lub uszkodzonej instalacji fotowoltaicznej w jak najszybszym trybie, również w sytuacji, gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania;
  - 4) ubezpieczony zrezygnował z naprawy uszkodzeń w instalacji fotowoltaicznej spowodowanych zdarzeniem ubezpieczeniowym i zaniechał podjęcia przerwanej działalności instalacji fotowoltaicznej w związku z czym złożył TUZ TUW stosowne oświadczenie;
  - 5) przyczyną przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej instalacji fotowoltaicznej jest wyłącznie nieuzasadniona zwłoka Ubezpieczonego w podjęciu działań zmierzających do naprawy uszkodzeń w instalacji fotowoltaicznej spowodowanych zdarzeniem ubezpieczeniowym.

Obowiązki Stron Umowy Ubezpieczenia

§ 9

1. Ubezpieczony obowiązany jest do należytego zabezpieczenia instalacji fotowoltaicznej przed kradzieżą.
2. Instalację fotowoltaiczną uważa się za należycie zabezpieczoną, jeżeli spełnione zostały łącznie niżej wymienione warunki:
  - 1) wszystkie wejścia do budynku lub mieszkania zabezpieczone są pełnymi drzwiami zewnętrznymi, prawidłowo osadzonymi, które są zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy, lub jeden zamek wielopunktowy, lub jeden zamek mechaniczno-elektroniczny, lub drzwiami antywłamaniowymi (posiadającymi atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej lub innej instytucji uprawnionej do jego wydania) co najmniej z jednym zamkiem,
  - 2) drzwi zewnętrzne do budynku lub mieszkania zawierające w swej konstrukcji elementy szklane muszą być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający wejście do pomieszczeń lub otwarcie w tych drzwiach zamka przez otwór wybity w szybie,
  - 3) wejście do pomieszczeń przynależnych zabezpieczone jest drzwiami, które są zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy, kłódkę wielozastawkową lub inny atestowany system zabezpieczenia, o ile nie stanowią drzwi zewnętrznych budynku lub mieszkania; w przeciwnym razie stosuje się wymogi zawarte w pkt 1); elektroniczny system zamykania drzwi garażowych jest należywym zabezpieczeniem, także w przypadku jeżeli drzwi te stanowią jednocześnie wejście do budynku,
  - 4) drzwi balkonowe, drzwi tarasowe o konstrukcji drzwi balkonowych oraz okna są prawidłowo osadzone i zamknięte, w sposób uniemożliwiający otwarcie ich przez osoby trzecie bez użycia siły i narzędzi, z zastrzeżeniem postanowień pkt 6),
  - 5) klucze do zamków i kłódek oraz piloty do elektrycznego systemu zamykania znajdują się w wyłącznym posiadaniu Ubezpieczonego lub osób upoważnionych do ich przechowywania,
  - 6) otwory w ścianach i stropach są zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dokonanie kradzieży bez włamania,
  - 7) teren na którym umiejscowiona jest ubezpieczona instalacja fotowoltaiczna, musi być ogrodzony ze wszystkich stron, a wszystkie bramy zamykane na co najmniej 1 zamek wielozastawkowy lub 1 kłódkę wielozastawkową. Wspomniane ogrodzenie musi być w dobrym stanie technicznym, tj. bez uszkodzeń siatki oraz przęseł, przez które można przejść. Również wszystkie klucze do zamków lub kłódek muszą być zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych (w razie ich zagubienia, Ubezpieczony jest zobowiązany do wymiany zamków na własny rachunek),
  - 8) jeżeli teren, na którym umiejscowiona jest ubezpieczona instalacja fotowoltaiczna, ma przerwę w użytkowaniu (bądź przerwę w zamieszkanu dotyczy budynków lub mieszkań znajdujących się na terenie miejsca ubezpieczenia) dłuższą niż 90 dni lub suma ubezpieczenia jest równa lub przekracza 100 000 zł, teren powinien być zabezpieczony w sposób opisany w pkt 7) oraz dodatkowo objęty monitoringiem lub dozorowany całodobowo przez wyspecjalizowaną agencję ochrony.
  - 9) zabudowane balkony, tarasy, loggie i ogrody zimowe muszą być zamknięte i zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich otwarcie lub wejście do nich bez pozostawienia śladów użycia siły fizycznej lub narzędzi.
3. Jeżeli Ubezpieczony nie dopełnił obowiązków określonych w ust. 1-2, TUZ TUW może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub zmniejszyć jego wysokość, o ile brak spełnienia tych obowiązków mógł mieć wpływ na powstanie lub rozmiar szkody.

§ 10

1. Ubezpieczony obowiązany jest do należytego zabezpieczenia instalacji fotowoltaicznych przed kradzieżą oraz utrzymywania zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, o których mowa w § 9, w stanie sprawności technicznej, umożliwiającej ich uruchomienie i działanie, w celu zabezpieczenia instalacji fotowoltaicznej przed jej utratą.
2. Ubezpieczony, w budynku i budowli, do których przymocowana jest instalacja fotowoltaiczna, obowiązany jest do bieżącej konserwacji, utrzymania i użytkowania budynków/budowli zgodnie z przepisami Prawa budowlanego (Rozdział 6 – Utrzymanie obiektów budowlanych) oraz do przestrzegania przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.
3. Ubezpieczony obowiązany jest do przestrzegania zaleceń producenta oraz instalatora w zakresie jego montażu, warunków eksploatacji, bieżącej konserwacji, utrzymania i obsługi.
4. Ubezpieczony, obowiązany jest do utrzymywania instalacji fotowoltaicznej w należytym stanie technicznym, niezwłocznego usuwania uszkodzeń, usterek i awarii instalacji fotowoltaicznej oraz przeprowadzania jej bieżących napraw i bieżącej konserwacji.
5. Ubezpieczony, , obowiązany jest szczególnie w okresie zimowym do dbania o przewody i urządzenia doprowadzające i odprowadzające wodę, parę wodną lub inne płyny w taki sposób, że nieprzerwanie budynku lub mieszkania jest ogrzewane przy użyciu instalacji centralnego ogrzewania lub w każdym pomieszczeniu zapewniać indywidualne ogrzewanie każdego pomieszczenia, gdy temperatura powietrza spadnie poniżej 0 (zero) stopni.
6. W przypadku niezamieszkiwania lub nieużytkowania budynku lub mieszkania na/w którym zainstalowana jest instalacja fotowoltaiczna, nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 90 dni, Ubezpieczony, o ile jest właścicielem budynku lub mieszkania, obowiązany jest do odcięcia dopływu wody bieżącej oraz zapewnienia opieki i nadzoru nad budynkiem lub mieszkaniem przez Ubezpieczonego lub przez osoby do tego upoważnione.
7. Ubezpieczony obowiązany jest do przestrzegania zaleceń wydanych przez TUZ TUW oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do którego usunięcia pisemnie zobowiązało go TUZ TUW (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które spowodowało szkodę w terminie wcześniejszym.
8. Ubezpieczony obowiązany jest do umożliwienia przedstawicielowi TUZ TUW podjęcia czynności niezbędnych do oceny ryzyka, w tym udzielenia pomocy przy lustracji miejsca ubezpieczenia zarówno przed zawarciem, jak i w trakcie trwania umowy ubezpieczenia oraz po zakończeniu okresu ubezpieczenia, jeżeli czynności te są niezbędne do prawidłowej likwidacji szkody.

§ 11

1. Ubezpieczający obowiązany jest do:
  - 1) udzielenia odpowiedzi na wszystkie pytania zamieszczone we wniosku lub skierowane do niego w formie pisemnej oraz podania TUZ TUW wszystkich znanych mu okoliczności istotnych dla oceny ryzyka i ustalenia wysokości składki; jeżeli TUZ TUW zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi Ubezpieczającego na poszczególne pytania pominięte okoliczności uważa się za nieistotne,
  - 2) niezwłocznego zgłaszania w czasie trwania umowy ubezpieczenia zmian okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku o których Ubezpieczający informował TUZ TUW we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia,
  - 3) opłacenia składki lub jej rat w ustalonym terminie,
  - 4) przestrzegania innych obowiązków określonych w postanowieniach

dotychczasowych lub odmiennych wprowadzonych do umowy ubezpieczenia,

- 5) przekazywania w uzgodnionych terminach TUZ TUW wszystkich danych niezbędnych do wykonywania umowy ubezpieczenia,
  - 6) przekazania Ubezpieczonemu tekstu OWU na piśmie lub, za zgodą Ubezpieczonego, na innym trwałym nośniku, przed objęciem ochroną ubezpieczeniową.
2. W razie stwierdzenia naruszenia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków zawartych w OWU, TUZ TUW zastrzega sobie prawo zmniejszenia należnego świadczenia, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
  3. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo składania skarg i zażaleń do Zarządu TUZ TUW. Skargi i zażalenia są rozpatrywane w terminie 30 dni od daty ich otrzymania przez TUZ TUW.

§ 12

1. TUZ TUW zobowiązane jest do:
  - 1) dostarczenia Ubezpieczającemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia,
  - 2) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, TUZ TUW informuje o tym Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego szkody, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania,
  - 3) udostępnienia Ubezpieczonemu, Uprawnionemu wglądu do akt szkodowych i sporządzania na swój koszt odpisów lub kserokopii dokumentów z akt szkodowych. Opłata za wydanie odpisów lub kserokopii jest pobierana w oparciu o cennik udostępniony przez TUZ TUW.
2. TUZ TUW przechowuje informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt. 3, do czasu upływu terminu przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia.

Sposób ustalania rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 13

1. W ubezpieczeniu instalacji fotowoltaicznej TUZ TUW ustala wysokość odszkodowania w granicach sumy ubezpieczenia wskazanej w umowie ubezpieczenia, z uwzględnieniem limitów odpowiedzialności określonych w § 7 według wartości odtworzeniowej. Wysokość odszkodowania nie może być wyższa od poniesionej szkody.
2. W ubezpieczeniu ryzyka wystąpienia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej wysokość odszkodowania ustala się zgodnie z § 15, w kwocie nie wyższej jednak niż suma ubezpieczenia określona w § 7 ust. 3.
3. TUZ TUW pomniejsza wysokość odszkodowania o franszyzę redukcyjną, o ile została ona określona w dokumencie ubezpieczenia, a w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek w certyfikacie potwierdzającym ochronę ubezpieczenia.

§ 14

1. W ubezpieczeniu instalacji fotowoltaicznej TUZ TUW ustala rozmiar szkody

według poniższych zasad:

- 1) dla szkody częściowej – koszt naprawy, konieczny do przywrócenia poprzedniego stanu ubezpieczonego mienia, łącznie z kosztami demontażu poprzedzającego naprawę oraz ponownego montażu po naprawie, z uwzględnieniem kosztów transportu; koszt naprawy może być ustalony na podstawie rachunków, faktur (wraz z kosztorysem), odpowiadających zakresowi napraw przyjętych przez TUZ TUW, lub na wniosek Ubezpieczonego wysokość szkody może być obliczone przez TUZ TUW,
- 2) dla szkody całkowitej – koszt ceny nabycia nowej instalacji fotowoltaicznej, z uwzględnieniem takich samych lub zbliżonych parametrów technicznych, rodzaju, typu, wraz z kosztami opakowania, transportu i montażu, o ile koszty te uwzględnia się w cenie nabycia, bez uwzględnienia zniżek i rabatów, pomniejszony o wartość pozostałości po szkodzie.
2. W przypadku kosztów dodatkowych, o których mowa w § 5 ust. 3 oraz § 7 ust. 10, wysokość odszkodowania ustala się na podstawie faktycznie poniesionych i dokumentowanych kosztów.
3. Wysokość odszkodowania ustala się na podstawie cen z dnia powstania szkody, z wyjątkiem szkód udokumentowanych rachunkiem odbudowy lub naprawy albo kosztorysem.
4. Przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się:
  - 1) kosztów poniesionych na odkażanie pozostałości po szkodzie, a także na usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz na rekultywację gruntu,
  - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych i materiałów potrzebnych do przywrócenia mienia do stanu bezpośrednio przed powstaniem szkody.
5. Zwrot kosztów budowy, remontu, zakupu lub naprawy nie może przekroczyć odpowiednio wartości odtworzeniowej przedmiotu ubezpieczenia.
6. TUZ TUW zastrzega sobie prawo do weryfikacji przedłożonych faktur, rachunków, kosztorysów i dokumentów związanych z powstałą szkodą oraz zasięgnięcia opinii specjalistów w celu określenia przyczyny powstania szkody, rozmiaru szkody i wysokości należnego odszkodowania.

§ 15

1. W ubezpieczeniu ryzyka wystąpienia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej wysokość odszkodowania wylicza się przez pomnożenie:
  - 1) stałej kwoty wynoszącej 1,25 zł oraz
  - 2) łącznej mocy instalacji fotowoltaicznej określanej w kW oraz
  - 3) liczby dni przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej oraz
  - 4) procentu, w jakim instalacja fotowoltaiczna pozostaje niesprawna wskutek zdarzenia.
2. Wysokość odszkodowania wypłaca się na podstawie dokumentu potwierdzającego przerwę lub stratę w produkcji energii elektrycznej; oświadczenia ubezpieczonego, opisu zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 16

1. Jeżeli po wypłacie odszkodowania Ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od daty ich odzyskania, powiadomić o tym fakcie TUZ TUW.
2. W przypadku odzyskania przedmiotu ubezpieczenia w stanie nieuszkodzonym, TUZ TUW wolne jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a gdy odszkodowanie zostało już wypłacone, Ubezpieczony obowiązany jest niezwłocznie zwrócić TUZ TUW wypłaconą kwotę, zaś w przypadku odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub zmienionym przedstawić je do oględzin TUZ TUW w celu weryfikacji odszkodowania.

Składka ubezpieczeniowa

§ 17

1. Należną składkę oblicza się za okres odpowiedzialności TUZ TUW na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu przystąpienia do umowy ubezpieczenia lub przedłużenia ochrony ubezpieczeniowej.
2. Przy obliczeniu wysokości należnej składki ubezpieczeniowej uwzględnia się w szczególności następujące okoliczności mające wpływ na dokonanie oceny ryzyka:
  - 1) sumy ubezpieczenia,
  - 2) okresu ubezpieczenia,
  - 3) miejsca ubezpieczenia.
3. W razie ujawnienia okoliczności pociągającej za sobą istotne zwiększenie prawdopodobieństwa powstania szkody, TUZ TUW może odpowiednio zwiększyć składkę, poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. w takim przypadku TUZ TUW wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki.
4. Za opłatą dodatkowej składki po wypłacie odszkodowania Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia. Składka jest naliczana na podstawie taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
5. W razie odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub wypowiedzenia umowy przez którąkolwiek ze stron, TUZ TUW jest uprawniony do naliczenia składki za czas, w którym udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
6. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
7. Składka ubezpieczeniowa z tytułu udzielonej ochrony jest płatna jednorazowo, chyba że umówiono się inaczej.
8. Za dzień opłacenia składki uważa się datę wpływu środków pieniężnych na wskazany rachunek bankowy TUZ TUW.

Umowa ubezpieczenia

§ 18

1. Podstawą zawarcia umowy ubezpieczenia jest wystąpienie przez Ubezpieczającego z wnioskiem do TUZ TUW o objęcie ochroną ubezpieczeniową, który powinien zawierać co najmniej następujące dane:
  - 1) informacje o Ubezpieczającym (nazwa, adres, NIP, REGON, KRS, PESEL),
  - 2) informacje o Ubezpieczonym (nazwa, adres, NIP, REGON, KRS, PESEL),
  - 3) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
  - 4) moc instalacji fotowoltaicznej,
  - 5) liczba paneli w instalacji fotowoltaicznej,
  - 6) miejsce montażu instalacji fotowoltaicznej,
  - 7) adres miejsca ubezpieczenia (kod pocztowy, miejscowość, ulica, numer ulicy, numer lokalu),
  - 8) wnioskowaną sumę ubezpieczenia,
  - 9) okres ubezpieczenia.
2. Przed złożeniem wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia TUZ TUW przekazuje Ubezpieczającemu OWU.
3. Na podstawie informacji zawartych we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia TUZ TUW dokonuje oceny ryzyka ubezpieczeniowego.
4. TUZ TUW może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z umową.
5. Jeżeli nie umówiono się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, przy czym przez 12-miesięczny okres ubezpieczenia rozumie się 365 kolejnych dni, a w roku przestępnym – 366 dni.
6. Zawarcie umowy ubezpieczenia zostaje potwierdzone dokumentem ubezpieczenia a objęcie ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczonego w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek

certyfikatem potwierdzającym ochronę ubezpieczenia.

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 19

1. W treści umowy ubezpieczenia określa się datę początkową i końcową okresu ubezpieczenia
2. Odpowiedzialność TUZ TUW z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od pierwszego dnia następnego miesiąca po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że w umowie określono inny termin rozpoczęcia odpowiedzialności.
3. Odpowiedzialność TUZ TUW wobec Ubezpieczonego wygasa:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia,
  - 2) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia zgodnie z § 20 ust. 1,
  - 3) z upływem okresu wypowiedzenia lub z dniem wypowiedzenia umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym przez jedną ze stron,
  - 4) z chwilą wyczerpania się sum ubezpieczenia,,
  - 5) z upływem 7 dnia, licząc od daty otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty zaległej raty składki w przypadku braku jej opłacenia, wraz z zagrożeniem że brak zapłaty raty składki w wyznaczonym terminie spowoduje ustanie odpowiedzialności.
4. W przypadku podwyższenia lub uzupełnienia sumy ubezpieczenia, o którym mowa w § 7 ust. 8 OWU, zmiana umowy jest ważna od dnia wskazanego jako początek okresu obowiązywania zmian w umowie ubezpieczenia, ale nie wcześniej niż od dnia następującego po dniu opłacenia składki dodatkowej. Zmiana umowy jest ważna do końca okresu ubezpieczenia określonego w certyfikacie ubezpieczenia.

Rozwiązanie umowy ubezpieczenia

§ 20

1. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dłuższy niż sześć miesięcy, Ubezpieczającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy. Oświadczenia o odstąpieniu powinno być złożone, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od daty zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. W razie ujawnienia okoliczności zwiększających prawdopodobieństwo wypadku, TUZ TUW może odpowiednio zwiększyć składkę, poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W takim przypadku TUZ TUW wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki, a Ubezpieczający może w terminie 14 dni od otrzymania wezwania wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
3. Jeżeli TUZ TUW ponosiło odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki, a składka nie została zapłacona przez Ubezpieczającego w określonym w umowie ubezpieczenia terminie, TUZ TUW może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym. Ponadto TUZ TUW zastrzega sobie prawo wystąpienia o zapłatę składki za okres w którym ponosił odpowiedzialność.
4. W przypadku nieopłacenia raty składki we wskazanym terminie TUZ TUW może występować z wezwaniem do zapłaty zaległej raty składki w terminie 7 dni, licząc od daty otrzymania przez Ubezpieczającego pisma z wezwaniem. Po bezskutecznym upływie terminu wskazanego do zapłaty, w przypadku nie uiszczenia płatności w tym terminie, odpowiedzialność TUZ TUW z tytułu zawartej umowy wygasa.
5. TUZ TUW zastrzega sobie prawo wypowiedzenia umowy ubezpieczenia z powodu rażącego naruszenia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego obowiązków zawartych w niniejszych Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia.

Postępowanie w przypadku szkody

§ 21

1. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony obowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, w tym natychmiastowego powiadomienia straży pożarnej, policji i innych służb, jeżeli okoliczności, w jakich doszło do powstania zdarzenia lub jego rodzaj wymagają obecności lub interwencji tych służb (w szczególności podejrzenie o popełnieniu przestępstwa, kradzieży zwykłej, kradzieży z włamaniem, usiłowaniu lub dokonaniu rabunku, dewastacji, pożar, wypadek środka transportu),
  - 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić TUZ TUW pomocy dostarczając posiadane informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych,
  - 3) niezwłocznego powiadomienia o każdej szkodzie administratora zarządzającego obiektem, w celu spisania protokołu określającego okoliczności i rozmiar szkody,
  - 4) udzielenia TUZ TUW pełnomocnictw niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji szkody.
2. Jeżeli Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1, pkt 1, TUZ TUW jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. Ubezpieczony obowiązany jest nie dokonywać w przedmiocie ubezpieczenia żadnych zmian i nie dokonywać jego naprawy, jeżeli zmiany i naprawa nie są uzasadnione koniecznością zabezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody, bez uprzedniego przeprowadzenia oględzin przez TUZ TUW lub jego przedstawiciela, chyba że TUZ TUW lub jego przedstawiciel nie przeprowadził takich oględzin w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, albo 14 dni, jeżeli niezbędne było powołanie biegłych (rzeczoznawców).
4. Ubezpieczony obowiązany jest udzielić przedstawicielowi TUZ TUW pomocy i wyjaśnień w uzyskaniu informacji odnośnie okoliczności zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru.
5. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 3 i 4, niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW.

§ 22

1. Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić TUZ TUW o zaistniałym zdarzeniu ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia uzyskania wiadomości o jego zajściu, pod numerem telefonu **+48 22 327 60 60**.
2. W przypadku ubezpieczenia przerwy lub straty w produkcji energii elektrycznej w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczający ma obowiązek poinformować TUZ TUW:
  - 1) o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego powodującego utratę, zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia, które doprowadziło do zaprzestania lub ograniczenia produkcji energii elektrycznej (początek okresu odszkodowawczego) w terminie określonym w ust. 1, oraz
  - 2) o tym, że szkoda w przedmiocie ubezpieczenia przestała wywierać ujemne skutki na produkcję energii elektrycznej (zakończenie okresu odszkodowawczego) – niezwłocznie jednak nie później niż 3 dni od zakończenia okresu odszkodowawczego, pod numerem telefonu **+48 22 327 60 60**.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku,

o którym mowa w ust. 1 i 2, TUZ TUW może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło TUZ TUW ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.

4. Skutki braku zawiadomienia TUZ TUW o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli TUZ TUW w terminie, o którym mowa w ust. 1 i 2, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 23

1. Ubezpieczony obowiązany jest dostarczyć do TUZ TUW postanowienie o umorzeniu postępowania karnego wszczętego w sprawie powstania szkody bądź odpis prawomocnego orzeczenia sądowego w terminie umożliwiającym TUZ TUW zajęcie stanowiska w sprawie ewentualnego dalszego postępowania.
2. Jeżeli przeciwko Ubezpieczonemu w związku ze szkodą wszczęte zostało postępowanie karne lub cywilne, Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od uzyskaniu o tym wiadomości, powiadomić o tym TUZ TUW.
3. Jeżeli za powstanie szkody odpowiedzialne są osoby trzecie, obowiązkiem Ubezpieczonego jest podanie TUZ TUW wszelkich znanych informacji dotyczących tych osób.
4. Jeżeli przeciwko sprawcy szkody wszczęte zostało postępowanie karne, cywilne lub dyscyplinarne, Ubezpieczony obowiązany jest powiadomić TUZ TUW niezwłocznie po uzyskaniu o tym wiadomości.
5. Jeżeli zdarzenie, w wyniku którego powstała szkoda jest objęte zakresem ubezpieczenia również na podstawie umowy zawartej u innego Ubezpieczyciela, Ubezpieczony obowiązany jest do natychmiastowego pisemnego poinformowania tego Ubezpieczyciela o powstaniu szkody i uzyskania potwierdzenia odebrania tej wiadomości oraz do zawiadomienia TUZ TUW o przekazaniu takiej informacji.
6. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego roszczenia o naprawienie szkody nie ma skutków prawnych względem TUZ TUW, który nie wyraził na to uprzednio zgody.

Dokumenty niezbędne do wypłaty odszkodowania

§ 24

1. Ubezpieczony obowiązany jest do dostarczenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania, w tym w szczególności:
  - 1) rachunków dotyczących poniesionych kosztów objętych ubezpieczeniem;
  - 2) wykazu utraconych lub zniszczonych przedmiotów, z podaniem ich liczby oraz wartości; wykaz taki Ubezpieczony sporządza na własny koszt;
  - 3) dokumentów związanych z zakupem i eksploatacją przedmiotu ubezpieczenia (w szczególności przeglądy gwarancyjne i okresowe dokonywane zgodnie z wymaganiami i zaleceniami producenta),
  - 4) w przypadku zgłoszenia straty lub przerwy w produkcji energii elektrycznej w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego, projektu wykonawczego wskazującego moc instalacji fotowoltaicznej.
2. TUZ TUW zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczonego dokumentów, rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, rozmiaru i wysokości szkody oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.
3. TUZ TUW ma prawo wyznaczenia niezależnego eksperta w celu określenia przyczyny, wartości szkody i należnego odszkodowania oraz w celu udzielenia Ubezpieczonemu instrukcji i wskazówek dotyczących postępowania zmierzającego do zminimalizowania wartości szkody.

Wypłata odszkodowania

§ 25

1. TUZ TUW wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia Uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku własnych ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym określenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń, wysokości odszkodowania, zawartej z Uprawnionym ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Suma pieniężna wypłacona z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody.
3. Jeżeli ta sama instalacja fotowoltaiczna w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, każdy z ubezpieczycieli odpowiada do wysokości szkody w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
4. Odszkodowanie wypłacane jest w ciągu 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
5. Jeżeli wyjaśnienie okoliczności potrzebnych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUZ TUW lub wysokości odszkodowania w terminie określonym w ust. 4 okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, jednakże bezsporną część odszkodowania TUZ TUW wypłaca w terminie określonym w ust. 4.
6. Jeżeli w terminach określonych w ust. 4-5, TUZ TUW nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia na piśmie:
  - a) osobę zgłaszającą roszczenie oraz
  - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 - o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także wypłaca bezsporną część świadczenia.
7. Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, TUZ TUW informuje o tym na piśmie:
  - a) osobę występującą z roszczeniem oraz
  - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 - wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia. Informacja ta zawiera pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
8. Jeżeli Ubezpieczony lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia nie zgadza się z odmową zaspokojenia roszczeń lub ustaloną wysokością odszkodowania, może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez TUZ TUW z siedzibą w Warszawie.
9. Ubezpieczającemu lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń przed właściwym sądem, niezależnie od prawa żądania ponownego rozpatrzenia sprawy przez TUZ TUW

Roszczenia regresowe

§ 26

1. Z dniem wypłaty odszkodowania roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na TUZ TUW do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli TUZ TUW pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń.
2. Nie przechodzą na TUZ TUW roszczenia Ubezpieczonego przeciwko

osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.

3. Jeżeli postępowanie przeciwko Ubezpieczającemu zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu stwierdzającym jego winę umyślną, TUZ TUW przysługuje roszczenie do Ubezpieczającego o zwrot uprzednio wypłaconego odszkodowania.

Reklamacje i Skargi

§ 27

1. Reklamacja albo skarga może być złożona w każdej jednostce TUZ TUW obsługującej Klienta.
2. Klienci mogą złożyć reklamację albo skargę w następujących formach:
  - 1) pisemnej:
    - a) osobiście w siedzibie TUZ TUW: ul. Bokserska 66, 02 – 690 Warszawa lub w innej jednostce TUZ TUW obsługującej Klientów,
    - b) przesyłką pocztową wysłaną na adres siedziby TUZ TUW: ul. Bokserska 66, 02 – 690 Warszawa lub innej jednostki TUZ TUW obsługującej Klienta,
  - 2) ustnie:
    - a) telefonicznie na numer (+48) 22 327 60 60,
    - b) osobiście do protokołu podczas wizyty klienta w siedzibie TUZ TUW: ul. Bokserska 66, 02 – 690 Warszawa lub w innej jednostce TUZ TUW obsługującej Klienta,
  - 3) pocztą elektroniczną na adres reklamacje@tuz.pl.
3. W celu sprawnego przeprowadzenia procesu rozpatrywania reklamacji albo skargi, reklamacja albo skarga powinna zawierać w szczególności:
  - 1) imię i nazwisko (nazwa) Klienta,
  - 2) adres zamieszkania (siedziby) Klienta lub adres do korespondencji oraz numer telefonu kontaktowego,
  - 3) numer polisy/certyfikatu lub numer szkody lub numer sprawy, jeżeli taki został nadany.
4. Na żądanie Klienta TUZ TUW potwierdza fakt otrzymania reklamacji albo skargi w formie pisemnej lub w inny sposób uzgodniony z Klientem.
5. Odpowiedź na reklamację albo skargę, powinna być udzielona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji albo skargi. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
6. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji albo skargi i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu, TUZ TUW powinien przekazać Klientowi, który wystąpił z reklamacją albo skargą, informację, w której:
  - 1) wyjaśni przyczynę opóźnienia,
  - 2) wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy,
  - 3) określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji albo skargi i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
7. Odpowiedź na reklamację lub skargę wniesioną przez Klienta powinna być udzielona w formie pisemnej (w postaci papierowej) lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
8. Odpowiedź udzielona w formie pisemnej powinna być wysłana przesyłką pocztową lub listem poleconym wysłanym na adres wskazany przez Klienta.
9. Na wyłączny wniosek Klienta odpowiedź może być dostarczona pocztą elektroniczną.
10. TUZ TUW podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

Postanowienia końcowe

§ 28

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie, lub w inny uzgodniony przez strony umowy sposób.
2. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
3. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
4. Prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie OWU jest prawo polskie.
5. Spór między klientem a TUZ TUW może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a TUZ TUW, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego: adres strony internetowej Rzecznika Finansowego: www.rf.gov.pl.
6. Przez klienta, o którym mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu rozumie się osobę fizyczną będącą Ubezpieczającym, Ubezpieczonym, uposażonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia.
7. Ubezpieczający zobowiązany jest poinformować TUZ TUW o zmianie adresu bądź siedziby w jednej z form wskazanych w ust. 1 niniejszego paragrafu.

§ 29

1. Niniejsze OWU zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUZ TUW Nr U/83/2020 z dnia 26.08.2020 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych od dnia 27.08.2020 r.

Piotr Zadrożny
 Prezes Zarządu TUZ TUW